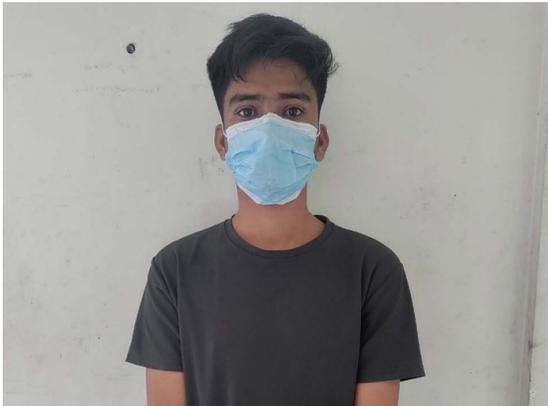

जेठमा विवाह, असारमा गर्भधारण अनि चैतमा गर्भवती श्रीमतीको हत्या

भापा(प्रस) । गत जेठमा भागी विवाह, असारमा गर्भधारण अनि चैत १ गते ९ महिनाको गर्भ बोकेकी श्रीमतीलाई गर्भको बच्चासहित नै हत्या गरेर शव गायब । यो कुनै सरपेन्स चलचित्रको क्राइम सीन नभएर इलामको फाकफोकथुमा घटेको दर्दनाक घटना हो । फाकफोकथुम गाउँपालिका वडा नं ३ सल्लेरी बस्ने २५ वर्षीय उमेश गिरीले १९ वर्षीया श्रीमती बिमला कट्टेललाई त्यसरी गर्भको बच्चासहित नै हत्या गरेर गाडिदिएका हुन् । गर्भवती बिमलाको हत्यापछि जिल्ला प्रहरी कार्यालय इलामले आइतबार पत्रकार सम्मेलन गरी सार्वजनिक गरेको

छ । बिमला हराएको निवेदन चैत १ गते आमचोक प्रहरीमा परेपछि प्रहरीले विशेष टोली बनाएर उनको खोजतालास थालेको थियो । दुई सातापछि चैत १५ गते बिहानको राति १ बजे प्रहरीले घरभन्दा करिब दुई घण्टाको पैदल दूरीमा रहेको फाकफोकथुम गाउँपालिका २ को धार्नेखोपस्थित दाहाल गोलाईमा कच्ची बाटोको बीचमा बिमलाको शव माटोमुनि गाडिएको अवस्थामा फेला पारेको थियो ।

बिमला हराएको घटनाको अनुसन्धानका क्रममा प्रहरीले उमेशलाई केही दिनअघि नै नियन्त्रणमा लिइसकेको थियो । बिमलालाई हत्या गरेर आफूले शव बीच सडकमा गाडिदिएको उमेशले नै ठाउँ देखाएपछि घटनाको रहस्य खुलेको प्रहरीले जनाएको छ । उमेशले चैत १ गते बिमलालाई हत्या गरेर गाडेका थिए भने प्रहरीले १५ दिनपछि गाडेको ठाउँबाट कुहिन लागेको बिमलाको शव खनेर निकालेको थियो । गर्भवती बिमलाको शवको अवस्था हेर्दा अत्यन्त दर्दनाक रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका सूचना अधिकारी प्रहरी निरीक्षक संजीव बोगटीले बताए । उनले बिमलाको शव पोस्टमार्टमका

लागि धरानस्थित बीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान लगेको जानकारी दिए । बिमलाको शव भेटिएपछि जिल्ला प्रहरी कार्यालयले प्रहरी निरीक्षक रमेश राईको नेतृत्वमा विशेष समूह गठन गरी घटना अनुसन्धान गरिरहेको छ । प्रहरीको अहिलेसम्मको अनुसन्धान अनुसार उमेश विवाहपछि सम्बन्धमा रहेको र त्यसैकारण श्रीमतीको हत्या गरेको हुनसक्ने देखिएको छ । जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रमुख, प्रहरी उपरीक्षक एकनारायण कोइरालाले त्यसपछि पनि घरमा श्रीमान-श्रीमतीको सामान्य भ्रैभ्रगडा हुने गरेपनि हत्याको घम्को दिने गरेको नखुलेको बताए । ' उमेशले फागुन २९ गते साँझ बिमलालाई घुम्न जाऊँ भनी घरबाट लगेको देखिन्छ,' कोइरालाले भने, 'उमेशको बयान अनुसार जहाँ उनलाई खाडल खनेर पुरिएको छ, त्यहाँ पुगेपछि उमेशले बिमलालाई एक मुक्का हान्छन्, श्रीमती सडकमै ढलेपछि घाँटी थिचेर हत्या गरेपछि खाडल खनेर गाडेको देखिन्छ ।' गर्भवती श्रीमतीको हत्या गरी सडकको बीचमा लगेर गाड्नेजस्तो संवेदनशील घटनाले आफू पनि चकित भएको कोइराला बताउँछन् । 'घटनाको प्रकृति हेर्दा यो सामान्य हत्यामात्रै होइन,' उनले भने, ' गर्भवती पत्नीलाई हत्या गरेर बीच सडकमा गाड्नु अत्यन्त हिंस्रक र गम्भीर प्रकृतिको घटना हो । विस्तृत अनुसन्धान गरिरहेका छौं ।' पक्राउ परेका उमेश एस्काभेटर चालक हुन् । घटनामा उमेशबाहेक अरूको संलग्नता अहिलेसम्म नखुलेको प्रहरीको भनाई छ । पक्राउ परेका उमेशलाई अदालतबाट ७ दिनको म्याद थप गरि अनुसन्धान भइरहेको जनाइएको छ ।

बाहुनडाँगी खानेपानीमा काँग्रेसको बर्चस्व

• लक्ष्मी उप्रेती
बाहुनडाँगी । भापाको मेचीनगरमा रहेको सिर्दिखोला एकीकृत

उपभोक्ता तथा सरसफाई संस्थाको निर्वाचनमा एकजना सदस्यबाहेक बाँकी सबै पदमा नेपाली काँग्रेस, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी र संघीय लिम्बुवान लोकतान्त्रिक मोर्चाको संयुक्त लोकतान्त्रिक प्यानलका उम्मेदवार विजयी भएका छन् ।

थिए । कार्की संयुक्त लोकतान्त्रिक प्यानलका तर्फबाट उम्मेदवार थिए । बाहुनडाँगी खानेपानी यसैगरी सचिवमा स्वतन्त्र उम्मेदवार राजन कार्की संयुक्त लोकतान्त्रिक प्यानलका उम्मेदवारसँग ३० मतको फरकमा पराजित बने । कार्कीले ३२५ मत प्राप्त गरी उपविजेता बन्दा लोकतान्त्रिक प्यानलका उम्मेदवार सन्तोष मुबेदी ३५५ मतका साथ विजयी भए । प्रगतिशील समूहका सचिव पदका अर्का उम्मेदवार गोपाल ब्राईलीले १५३ मत प्राप्त गरेका थिए ।

४९२ र उमा राउत ३३७ मत प्राप्त गर्दै विजयी बने । नेपाल संयुक्त लोकतान्त्रिक प्यानल र राउत प्रगतिशील समूहका उम्मेदवार थिए । अन्य महिला सदस्य पदका उम्मेदवार विनु लिम्बूले २९२ र भगवती राईले १८४ मत प्राप्त गरे । राउतमात्र प्रगतिशील समूहका उम्मेदवार विजयी बनेकी हुन् । पुरुषतर्फ खुला सदस्यमा युवराज पौडेल ३२९ र चन्द्रलाल ढुङ्गाना ३०५ मतका साथ विजयी भए । खुला पुरुषका अन्य उम्मेदवार डम्बरबहादुर लिम्बूले १९९, रामकुमार दाहालले १२९, किशोरकुमार दुलालले १२१ र देउकुमार लिम्बूले २६० मत प्राप्त गरेका थिए ।

नेकपा एमालेको प्रगतिशील समूहका अध्यक्ष पदका उम्मेदवार पासाङ तामाङलाई ११७ मतले पछि पाउँदै संयुक्त लोकतान्त्रिक प्यानलका हेमलाल गुरागाई अध्यक्षमा विजयी भए । तामाङले ३१५ र गुरागाईले ४३२ मत प्राप्त गरेका छन् । नेकपा माओवादी केन्द्रका मेघराज खड्काले भने १८५ मत पाए । खड्का स्वतन्त्र उम्मेदवारका रूपमा चुनावी प्रतिस्पर्धामा थिए ।

सहसचिवमा राजन न्यौपाने ३९४ मतका साथ विजयी भए । उनका प्रतिस्पर्धी प्रगतिशील समूहका सुरेश धिमिरेले २८८ मत प्राप्त गरेका थिए । न्यौपाने र धिमिरेको मतान्तर १०६ रहेको छ ।

नेपाली काँग्रेस, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी र संघीय लिम्बुवान लोकतान्त्रिक मोर्चाले पद भागवण्डा गरी संयुक्त लोकतान्त्रिक प्यानलका तर्फबाट उम्मेदवार अधि सारेका थिए । सचिव, सहसचिव तथा एकजना खुला महिला सदस्य राप्रपाको भागमा परेको थियो भने एकजना महिला सदस्य लिम्बुवानको भागमा थियो । लिम्बुवानको उम्मेदवार पराजित भइन् ।

यसैगरी, उपाध्यक्षमा सागर कार्की विजयी भए । कार्कीले प्रगतिशील समूहका पुष्कर धिमिरेलाई पराजित गरेका हुन् । कार्कीले ५८२ र धिमिरेले २२५ मत प्राप्त गरेका

कोषाध्यक्षमा पूर्णिमा कट्टेल विजयी भइन् । संयुक्त लोकतान्त्रिक प्यानलको कट्टेलले ३९४ मत प्राप्त गर्दै विजयी बन्दा प्रगतिशील समूहको पुष्पाकुमारी बिष्टले २४४ मत मतमा चित्त बुझाउनु परेको थियो ।

खुला महिला सदस्य राधा नेपाल

बलिभद्वै शरणार्थी समस्या भुटानले नेपाली भाषीलाई लखेट्न थाल्यो

भापा(प्रस) । पूर्वी नेपालमा भुटानी शरणार्थी समस्या फेरि बलिभन्न सक्ने देखिएको छ । भुटानले नेपाली भाषी आफ्ना नागरिकहरूलाई भारत हुँदै नेपालतिर लखेट्न थालेपछि नेपालमा बल्लतल्ल पार पाइएको भुटानी शरणार्थी समस्या फेरि बलिभन्न सक्ने देखिएको हो । अमेरिकाबाट निष्काशित भएर भुटान फर्केका १० जना पूर्व शरणार्थीहरूलाई भुटानी सरकारले आफ्नो देशमा बस्न नदिई नेपालतिर लखेटेको हो । ती दश जनामध्ये तीन जना पानीढ्याँकी हुँदै शुक्रवार दमक नगरपालिका वडा नं. ३ बेलडाँगी शिबिर पुगेका थिए । उनीहरूलाई शनिवार प्रहरीले पक्राउ गरी अध्यागमन कार्यालय काँकडभिट्टाको जिम्मा लगाएको थियो । तर ती पूर्व शरणार्थीहरूलाई नेपालबाट फर्काउन समस्या भएको छ । भुटानले आफ्नो देशमा बस्न नदिइएको ती पूर्व शरणार्थीहरूलाई कहाँ लगेर छोड्ने भन्ने समस्या भएको हो । भारतकै बाटो भएर नेपाल छिरेका

ती पूर्व शरणार्थीहरूलाई भारततिर फर्काउने कि के गर्ने भन्ने अध्यागमन विभागसँग छलफल भइरहेको अध्यागमन कार्यालय काँकडभिट्टाका प्रमुख तुलसी भट्टराईले बताए । अमेरिकाबाट डिपोर्ट भई अवैध रूपमा नेपाल प्रवेश गरेका भुटानी शरणार्थीलाई 'राख्ने कि पठाउने' भन्ने बारे प्रशासन अन्यायमा परेको छ । जिल्ला प्रशासन कार्यालयले पूर्व शरणार्थीहरूलाई के गर्ने भन्ने विषयमा छलफल जारी रहेको जनाएको छ । सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी सुरेश आचार्यले उनीहरूलाई राख्ने कि फिर्ता पठाउने भन्ने विषयमा अध्यागमन विभागसँग छलफल भइरहेको जनाए । 'छलफल भइरहेको छ,' आचार्यले भने, 'यतै राख्ने कि पठाउने भन्नेबारे टुंगो लागेको छैन ।' यसअघि सन् १९९० मा भुटान सरकारले आफ्ना नागरिकलाई देश निकाला गर्दा भारतमा ल्याएर

छोडेको थियो भने भारतले नेपालतिर पठाइदिएको थियो । तिनीहरूलाई भारतको बाटो हुँदै भुटान फर्काउन खोज्दा भारतीय सरकारले अवरोध

गरेको थियो । जुन समस्या फेरि आउन सक्ने आकलन गरिएको छ । दमक नगरपालिका वडा नं. ३ बेलडाँगी शिबिर आएका बर्ष ३६ का आशिष सुवेदी, बर्ष ३१ का सन्तोष दर्जी र बर्ष ३६ का रोशन तामाङलाई प्रहरीले अध्यागमन कार्यालयको जिम्मा लगाएको हो । अमेरिकाबाट १० जना पूर्व भुटानी शरणार्थी डिपोर्ट भएका थिए । डिपोर्ट भएका १० जनालाई भुटानले पारो विमानस्थलमा स्वागत

मानेना आजभन्दा ३५ वर्षअघि भुटान सरकारले जसरी नेपालीभाषी भुटानी नागरिकहरूलाई अनागरिक बनाएर लखेटेको थियो । यसपाली पनि अमेरिकाबाट डिपोर्ट भएर आइपुगेका १० जनालाई त्यसरी नै लखेटेको हो । यसैबीच भुटानमा बसोबास गर्दै आएका अन्य ६ जना पनि नेपाल प्रवेश गरेका छन् । शनिवार दिउँसो अन्दाजी १.३० बजे भुटानमा बसोबास गर्दै आएका ४ महिला र २ जना पुरुष काँकडभिट्टाको नाँका हुँदै नेपाल आएका हुन् । नेपाल आउनेहरूमा बर्ष ६४ का नाराद सर्मा, बर्ष ६१ की निरा तिमिल्सिना, बर्ष २२ का राजकुमार गुरुङ, बर्ष ४१ की शान्तिमाया गुरुङ, बर्ष ४५ की चन्द्रमाया गुरुङ र बर्ष ६४ की सोममाया गुरुङ रहेका छन् । अध्यागमन कार्यालय काँकडभिट्टाले रुजु गरी ३० दिनको प्रवेशज्ञा दिइएपछि उनीहरू आफ्नै भेटघाटको लागि दमक गएको प्रहरीले जनाएको छ ।

डा. प्रेम ब. शाही, MS, FISS
वरिष्ठ विशेषज्ञ - हाड, जोडी, नसा, नेत्रदण्ड रोग/सर्जल
सम्पर्क: सोलुबजार टोल, विनायकनगर, ०७ बजे टोल

डा. दिपायन पाण्डे, MD
वरिष्ठ विशेषज्ञ - छाता, रोग, कपाल, सौन्दर्य, कृत्रिम रोग
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिवार, कोशी हस्पिटल, विनायकनगरबाट

डा. आलोक झा, MD
वरिष्ठ विशेषज्ञ - मानसिक, बच्चा तथा गर्भरोग
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको पहिलो शनिवार, कोशी हस्पिटल, विनायकनगरबाट

डा. केशव कु. मण्डल, MD
वरिष्ठ विशेषज्ञ - भवजगत शिर्ष तथा बाल रोग विशेषज्ञ
सम्पर्क: दैनिक सेवा, विहान १० बजे टोल

डा. धिरज ताम्रकार, MD / डा. आनन्द देव, MD
वरिष्ठ फिजिसियन/इन्टरनल मेडिसिन
सम्पर्क: दैनिक सेवा

डा. विकास जैशी, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - कलेजो (लिवर) पेट, जठिन्स, हेपेटाइटिस रोग तथा कलेजो प्रत्यारोपण फिजिसियन
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको अन्तिम शनिवार, विर हस्पिटल, काठमाडौँबाट

डा. अच्युत भक्त आचार्य, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - छाति, फोसो, दम, श्वासप्रश्वास, एलर्जी, विन्दा तथा स्यारो/पल्मोनोलोजिस्ट
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको अन्तिम शनिवार, नर्भिक हस्पिटल काठमाडौँबाट

डा. विवेक कट्टेल, MD, FRCI
वरिष्ठ विशेषज्ञ - वायुरोग, संक्रमण रोग तथा फिजिसियन
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिवार, न्युरो हस्पिटल विनायकनगरबाट

डा. निशान भुर्तेल, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - गुनीला (किडनी) रोग तथा गुनीला प्रत्यारोपण फिजिसियन
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिवार, सिकिल हस्पिटल काठमाडौँबाट

स्वास्थ्य सेवामा तपाईं सँगै

जिवनरक्षा बिर्तामोड
पोलिक्लिनिक एण्ड डायग्नोस्टिक सेन्टर प्रा. लि.

बिर्तामोड-८, मद्रपुररोड, मन्ना (मद्रपुरसस्टेण्ड अगाडि)

जानकारी तथा नाम दर्ताका लागि सम्पर्क
023-591566 (Reception), 023-531242 (Pharmacy)
9807923352 / 9817094601

विशेषज्ञ OPD सेवा/प्याथोलोजि ह्याथ/मिडिओ धस - रेडिडिगल हस - रे ECG/EEG/NCT/PFT/कान्सेरो

सुन्ने समय: विहान ७ बजे देखि बेलुकी ७ बजे सम्म

डा. धर्मगत भट्टराई, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - बाल रोग, इन्फेक्चियुस रोग, प्रिक्सा, एलर्जी, बाल वायुमयुरोग र बाल गोनोरिया मेडिसिन विज्ञ
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको अन्तिम शनिवार र शनिवार, ३ हस्पिटल काठमाडौँबाट

डा. उत्कर्ष कार्की, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - बालवाहिका किशोरकिशोरी तथा मानसिक रोग/बाल मनोचिकित्सक
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिवार र शनिवार, काठमाडौँ मेडिकल कलेजबाट

डा. सन्तोष मिश्र, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - बाल रोग, अन्तर्गत, नेत्रदण्ड, अन्तर्गत, टोको रोग/बाल न्युरोलोजिस्ट
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिवार, काठमाडौँ मेडिकल कलेजबाट

डा. दिलिप न्यौपाने, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - बाल रोग, अन्तर्गत, नेत्रदण्ड, अन्तर्गत, टोको रोग तथा कलेजो रोग/बाल न्युरोलोजिस्ट
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिवार र शनिवार, काठमाडौँ मेडिकल कलेजबाट

प्रा. डा. गौरवराज ढकाल, MS, FISS
वरिष्ठ विशेषज्ञ - नेत्रदण्ड (स्प्याक), ल्यास, टोको, अर्धन, कन्कर रोग/स्प्याक सर्जल
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिवार, ३ हस्पिटल काठमाडौँबाट

डा. पुरुषोत्तम पराजुली, MS, MCh
वरिष्ठ विशेषज्ञ - पित्त, प्रोस्टेट, मुत्रमालि, पथरी तथा मुत्र रोग/युरोलोजिस्ट
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिवार, न्युरो हस्पिटल, विनायकनगरबाट

डा. अपार पोखरेल, MS, FIPE
वरिष्ठ विशेषज्ञ - नाक, कान, घीटी रोग/बाल तथा वर्याक ENT सर्जल
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको अन्तिम शनिवार, सिकिल हस्पिटल, काठमाडौँबाट

डा. हरिशंकर प्र. यादव, MD, FIEM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - मसृह (रुग्ना), श्वासरोड, हृन्त रोग
सम्पर्क: प्रत्येक महिनाको अन्तिम शनिवार, विनायकनगरबाट

पत्रकार बिष्णु सुब्बा सम्मानित

दमक(प्रस)। राष्ट्रिय समाचार समितिका सम्वाददाता तथा भापाका अग्रज पत्रकार बिष्णु सुब्बा सम्मानित भएका छन्। प्रथम ज्योतिष दिवसको अवसर पारेर दक्षिण एसियाली ज्योतिष महासंघ कोशी प्रदेशको आयोजनामा आइतबार भापाको शिवसताक्षी नगरपालिका १० स्थित माईधाममा आयोजित कार्यक्रमका विच पत्रकार महासंघ भापाका पूर्वउपाध्यक्ष समेत रहेका सुब्बालाई

सम्मानपत्र, नगदसहित दोसल्ला ओढाएर सम्मान गरिएको हो। ज्योतिष महासंघका कोशी प्रदेश अध्यक्ष बाबुराम निरीलाको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा महासंघका केन्द्रीय उपाध्यक्ष

सिताराम लुईटेल, बिदुषी ब्रुन्दा बराललगायतले सुब्बालाई सम्मान गरेका थिए। भापा जिल्लाभरका ज्योतिष महासंघमा आबद्ध सदस्यहरूको उपस्थिति रहेको कार्यक्रममा शुभकामना मन्तव्य राख्दै सम्मानित व्यक्तित्व सुब्बाले पूर्वीय सभ्यतामा ज्योतिष विज्ञानको ठुलो महत्व रहेको बताए। ज्योतिष पनि एउटा विज्ञान नै भएको भन्दै उनले हाम्रा पुर्खाहरूले ग्रह र नक्षत्र अध्ययन गरेर

भविष्य समेत बताउने विज्ञानको आविष्कार गरेको बताए। यस्तो संस्थाबाट सम्मानित हुनु पाउँदा आफूलाई गर्व लागेको बताउँदै उनले आजबाट नयाँ जिम्मेवारी थपिएको महसुस गरेको बताए। भापाको दमकमा रहेर बिगत ३० वर्षदेखि पत्रकारिता गरिरहेका सुब्बा हाल राष्ट्रिय समाचार समितिको सम्वाददातासहित प्रदेशबाणी अनलाईनको सम्पादक तथा सञ्चालकसमेत रहेका छन्।

दुर्गाले भने- 'म भागेको छैन'

भापा(प्रस)। वैत १५ गते काठमाडौंको तीनकुनेमा आयोजित राजावादीहरूको आन्दोलनको कमाण्डर रहेका मेडिकल व्यवसायी दुर्गा प्रसाईं यतिबेला फरार रहेका छन्। प्रहरीले उनलाई पक्राउ गर्नका लागि खोजी गरिरहेको छ।

जन्मेको होइन।

वैत १५ गतेको कार्यक्रम आफूहरूले शान्तिपूर्ण तरिकाले गर्न जाँदा आफूलाई मार्ने ठुलो योजना रहेको दाबी गरेका छन्। उनले मलाई भेटेको ठाउँमा गोली हान्ने आदेश भएकाले म सुरक्षित मात्र भएर बसेको हुँ। म भान्नालाई

र टियर ग्यास हान्न थालेको दाबी गरेका छन्। आफ्नै गाडीमा टियर ग्यास हानेपछि कि त यिनीहरूले मलाई पेरुको गोन्जालोजस्तो थुन्नुपथ्यो कि त मार्ने षडयन्त्र गरेको हो भन्ने थाहा पाएपछि पुलिसको ब्यारिकेड तोडेर सुरक्षित स्थानमा

उठाएर अघि बढाएपछि अब हामीले लडाईं जिच्छौं, विद्रोह सफल हुन्छ भनेपछि विभिन्न भेषभुषामा युवा संघ र पुलिस प्रशासनका केही व्यक्ति सिभिल ड्रेसमा अर्काको घरमा चढेर घटना घटाइयो। उनले आफूहरू कार्यक्रम स्थल पुनुभन्दा अघि नै स्टेजमा बाटोबाटै गोली

मात्र पुगेको उनको जिकिर छ। प्रहरीलाई जति माया म जतिको कोही छैन। तपाईंलाई दुर्गा प्रसाईंले पेल्यो भन्ने लाग्यो होला। तर, मलाई लक्षित गरेर छत्रमा सार्प सुट्यहरू राखिएको थियो। तीनकुने पुग्दा मेरो कानको छेबैबाट गोलीहरू गयो। त्यसपछि कसको गत उभिल्लै नभयो। मैले पुलिस चित्त दुखाउने काम गरेको छैन। आफूलाई सुरक्षित राख्न मात्र घेरा तोडेको हुँ।

उनले आफूले कहिले पनि त्यहाँ घर जला भनेर नभनेको पनि बताएका छन्। 'बरु संसद् भवन कब्जा गर्नु मात्र भनेको हुँ। तोडफोड नगर भनेको छु। त्यस दिनको घटनाप्रति दुःख व्यक्त गर्छु' उनले भनेका छन्।

अमेरिका पुऱ्याइएका २१ वटा पुरातात्विक सामग्री नेपाल फिर्ता

भापा(प्रस)। नेपालबाट चोरी गरेर अमेरिका पुऱ्याइएका २१ वटा पुरातात्विक महत्वका कलात्मक वस्तुहरू नेपाल फिर्ता ल्याइएको छ। आइतबार बिहान पुरातत्व विभागले ती मूर्तिहरू सम्बन्धित स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण गरेको हो। यीमध्ये तीनवटा पौरा चित्र (१५-१८ औं शताब्दी) रहेका छन्। यी पौरा चित्रहरू काठमाडौंको इटम्बहालबाट वि.सं. २०३७ सालमा हराएका थिए। त्यसैगरी, एक प्रस्तरबाट बनाइएको स्थानक बुद्धको मूर्ति (९ औं शताब्दी) बुगमतीको मच्छिन्द्रबहाल परिसरको चैत्यबाट हराएको थियो। साथै, आर्ट इन्स्टिच्युट सिकागोबाट फिर्ता भएको पाटनको गुडत टोलको गुडत चैत्यको प्रस्तरको मुद्दालिन्द

बुद्धको मूर्ति (१२-१३ औं शताब्दी) र अन्य १६ थान कलात्मक वस्तुहरू (९-१९ औं शताब्दी) पनि नेपालका विभिन्न स्थानबाट हराएर अमेरिका पुगेका थिए। कार्यक्रमा संस्कृति, पर्यटन र नागरिक उड्डयनमन्त्री बद्रिप्रसाद पाण्डेले भने, 'नेपालका सम्पदाहरू संसारको कुनै पनि कुनामा पुगे पनि नेपाली सम्पदाको महत्व बुझेर ती सम्पदा फर्काउने प्रयास गरिरहेका छौं।

अब नेपालबाट मूर्तिहरू चोरी गर्न सकिँदैन। विगतमा गएका र अहिले फर्किनु सकारात्मक कुरा हो। उनले विगतमा यस्ता सम्पत्ति कसरी गएका थिए भनेर प्रश्न गर्दै भने, 'अब दुराचार गर्ने समय समाप्त भएको छ र अब चोरी हुन सक्ने छैन।' उनले मूर्तिहरूको प्रतिष्ठापनाका लागि सरकारले प्रतिवद्धता जनाएको र आर्थिक अवस्थाको चिन्ता नगर्न आग्रह गरे। मन्त्री पाण्डेले थप भने, 'स्थानीय सरकारहरू अब आफ्ना आस्थाहरू जोगाउन सक्षम छन्। पुरातात्विक

धरोहरहरू पहिले हरिएका ठाउँमै प्रतिष्ठापित गरिनेछ।' अहिलेसम्म बेलायत, अस्ट्रिया, अमेरिका, चीन (तिब्बत), भारत, जर्मनी, अस्ट्रेलिया र इटलीबाट जम्मा १७७ थान पुरातात्विक महत्वका मूर्तिहरू र कलात्मक वस्तुहरू विभिन्न राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्व तथा संघ संस्थाहरूको प्रयासबाट फिर्ता भइसकेका छन्।

अमेरिका, फ्रान्स, बेलायत, चीन, अस्ट्रिया, अस्ट्रेलिया जस्ता देशहरूबाट थप कलात्मक वस्तुहरूको फिर्ताका लागि कूटनीतिक पहल भइरहेको छ। संयुक्त राज्य अमेरिकाबाट मात्रै नेपालमा फिर्ता भएका पुरातात्विक महत्वका वस्तुहरूको संख्या १०४ पुगेको छ।

ब्राउनसुगरसहित तीनजना पक्राउ

भापा(प्रस)। गलबन्दीभित्र प्वाल बनाई भारतबाट ब्राउनसुगर लुकाएर ल्याउँदै गर्दा दुईजना युवा पक्राउ परेका छन्।

भिरेको गलबन्दीभित्र प्वाल बनाई ९ ग्राम ७८० मिलिग्राम ब्राउनसुगर ल्याएका थिए। दुबै जनालाई नियन्त्रण लिई इलाका प्रहरी कार्यालयकाँकडभिट्टाबाट

आवश्यक कारवाही तथा अनुसन्धान भैरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ।

त्यस्तै बिर्तामोड बसपार्कमा लागूऔषध विक्री गर्दागर्दै एक युवती पक्राउ परेकी छन्। आइतबार बिहान ६:३० बजे अर्जुनधारा नगरपालिका वडा नं.

११ नयाँ बसपार्कमा लागूऔषध विक्री भइरहेको सूचनाको आधारमा प्रहरी टोलीले ताप्लेजुड मेरीडदेन वडा नं. २ बस्ने वर्ष १९ की बर्षा केदेमलाई पक्राउ गरेको हो।

उनको शरीर खानतलासी गर्दा प्लाष्टिकमा पोका पारी राखेको २ ग्राम ९८० मिलिग्राम बाउनसुगर फेला परेको हो। उनलाई नियन्त्रणमा लिई इलाका प्रहरी कार्यालयमा बिर्तामोडमा राखिएको छ।

गोकर्णेश्वर र मेचीनगरबीच अभ्यासको आदान प्रदान

मेचीनगर(प्रस)। स्थानीय तहहरूले गरेका असल अभ्यासहरूलाई संकलन तथा अभिलेखीकरण गर्ने उद्देश्यका साथ भापाको मेचीनगर नगरपालिका आइपुगेको गोकर्णेश्वर नगरपालिका काठमाडौंबीच आइतबार असल अभ्यासको आदान प्रदान भएको छ।

गोकर्णेश्वर नगरपालिका उपप्रमुख सान्नी लामाको नेतृत्वमा आएको टोली र मेचीनगर नगरपालिका प्रमुख गोपालचन्द्र बुढाथोकीबीच विविध विषयमा छलफल भएको थियो। उपप्रमुख मीना पोखरेल उप्रेतीले सहभागीहरूलाई स्वागत गर्दै विविध विषयमा जानकारी गराएकी थिइन्।

गोकर्णेश्वर नगरपालिका उपप्रमुख सान्नी लामाले आफ्नो टोलीको अध्ययन अवलोकन भ्रमणको उद्देश्यमाथि प्रकाश पारिन्। २०७१ मंसिर १६ गते साविकका

सुन्दरीजल, नयाँपाटी, बालुवा, जोरपाटी र गोकर्णेश्वर गाविसहरू मिलेर गोकर्णेश्वर नगरपालिका भएको, राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको कुल जनसंख्या १ लाख १५ हजार ४ सय ३७ र ३१ हजार ३ सय एउटा घरधुरी रहेका उपप्रमुख लामाले जानकारी गराइन्। गोकर्णेश्वर नगरपालिका काठमाडौं जिल्लाका १० वटा नगरपालिकाहरूमध्ये एक हो।

मेचीनगर नगरपालिका प्रमुख गोपालचन्द्र बुढाथोकीले देशका सबै पालिकाबीच समन्वयको आवश्यकतामा जोड दिँदै सबै पालिकामा भएका असल अभ्यास एक अर्का पालिकामा आदान प्रदान गर्नुपर्ने बताए। संघीयताको सफलताका लागि स्थानीय तहबीच समन्वय हुनुपर्ने सहभागीहरूको भनाई

थियो। सुरासनसँग सम्बन्धित विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरूमा स्थानीय तहहरूबाट अनुभवको आदान-प्रदान हुने यस अन्तरक्रिया कार्यक्रमबाट स्थानीय तहको सेवा प्रवाह सुधार हुने आशा व्यक्त गर्दै मेचीनगर नगरपालिका उपप्रमुख उप्रेतीले भ्रमणको सफलताको शुभकामना व्यक्त गरिन्।

स्थानीय तहले स्थानीय आर्थिक विकास, विद्युतीय सुरासन, सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन, नवप्रवर्तन साभेदारी कोष, आवाधिक योजनालगायतका विषय क्षेत्रमा आफ्ना स्थानीय सरकारहरूले गरेका असल अभ्यास र प्रयासहरू एक अर्काबीच आदान प्रदान गर्नुपर्नेमा उपप्रमुख उप्रेतीको जोड थियो।

असल अभ्यास आदान प्रदान गर्ने पद्धतिले नागरिकलाई सु-सुचिगत गर्नुका साथै संघीयतालाई संस्थागत गर्न थप सहयोग पुग्ने विश्वास व्यक्त गरिन्। स्थानीय तहका असल अभ्यासलाई नतिजामुखी बनाउनु पर्ने र यस्ता अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरूलाई स्थानीय तहका उत्पादनहरूको प्रवर्धन गर्ने अवसरको रूपमा समेत लिनुपर्ने विचार दुबै पालिकाका प्रमुख र उपप्रमुखको भनाई थियो। स्थानीय तहका 'असल अभ्यास' आदान प्रदान कार्यक्रम निकै प्रभावकारी बन्ने समेत बताइएको छ। मेचीनगर नगरपालिका न्यायिक समिति सदस्य कुन्दन निरीला, अधिकृत इन्दिरा खरेल, कानूनी सल्लाहकार अर्धवक्ता इन्द्रकमल प्रधानले न्यायिक समितिमा प्राप्त मुद्दाका प्रकृति त्यसको समाधानलगायतका विषयमा पाहुना टोलीलाई जानकारी गराएका थिए।

बिर्तामोड नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय कोशी प्रदेशको						
१५ दिने सूचना						
सधियार उत्तर: श्री धनश्याम खड्काको नाममा जारी गरिएको।						
साविक अनारमनी गाविस वडा नं. ४ हाल बिर्तामोड नगरपालिका, वडा नं. ४ बस्ने श्री कौशल्या श्रेष्ठले निजका नाममा दर्ता कायम रहेको तपसिल बमोजिम जग्गामा भवन अभिलेखिकरण प्रमाण पत्र पाउँ भनी निवेदन तथा घर नक्सा पेश गर्नु भएकोमा तपाईं सधियारको उपस्थिति नरहेकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ३१ को उपदफा (क) बमोजिम यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। उक्त विवरणमा कुनै हकदावी भए यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र आफ्नो प्रमाण सहित यस कार्यालयमा निवेदन पेश गर्नुहोला। म्यादभित्र कुनै दावी विरोध नभए कानुन बमोजिम भइजाने व्यहोरा समेत सुचित गरिन्छ।						
जग्गा रहेको स्थान	सित नं.	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	नक्सा दर्ता	सूचना प्रकाशित मिति	सर्जिमिन मिति
बिर्तामोड न.पा ४	१७९०१	२७२	२३३.६६	२०८१/१०/१७	२०८१/११/०५	२०८१/१२/१७

बिर्तामोड नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय कोशी प्रदेशको						
१५ दिने सूचना						
सधियार पूर्व: श्री जगत बहादुर खड्का, पश्चिम: श्री रमा खनाल र अमृत कुमार तिम्सिनाको नाममा जारी गरिएको।						
साविक अनारमनी गाविस वडा नं. ४ हाल बिर्तामोड नगरपालिका, वडा नं. ६ बस्ने श्री तेज बहादुर भट्टराईले निजका नाममा दर्ता कायम रहेको तपसिल बमोजिम जग्गामा भवन अभिलेखिकरण प्रमाण पत्र पाउँ भनी निवेदन तथा घर नक्सा पेश गर्नु भएकोमा तपाईं सधियारको उपस्थिति नरहेकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ३१ को उपदफा (क) बमोजिम यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। उक्त विवरणमा कुनै हकदावी भए यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र आफ्नो प्रमाण सहित यस कार्यालयमा निवेदन पेश गर्नुहोला। म्यादभित्र कुनै दावी विरोध नभए कानुन बमोजिम भइजाने व्यहोरा समेत सुचित गरिन्छ।						
जग्गा रहेको स्थान	सित नं.	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	नक्सा दर्ता	सूचना प्रकाशित मिति	सर्जिमिन मिति
बिर्तामोड न.पा ६	१७९००	४६५	१४७.००	२०८१/१०/१५	२०८१/१०/२१	२०८१/१२/०७

आइसिसी लिग-२ तयारी : ४८ खेलाडी बन्द प्रशिक्षणमा

भापा(प्रस)। आइसिसी विश्वकप क्रिकेट लिग-२ सिरिजको तयारीका लागि प्रारम्भिक चरणको बन्द प्रशिक्षणमा ४८ खेलाडीलाई बोलाईको छ। नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) ले आइतबार आगामी जुनमा हुने सिरिजको तयारीका लागि खेलाडीलाई बन्द प्रशिक्षणमा बोलाएको हो।

खेल खेलाइने क्यानले जनाएको छ। नेपाली टोलीलाई नवनिर्वाचित अष्ट्रेलियन प्रशिक्षक स्टुअर्ट लले प्रशिक्षण दिनेछन्। क्यानले गत शुक्रबार मात्र स्टुअर्टलाई मुख्य प्रशिक्षकमा नियुक्त गरेको थियो। लिग-२ मा हाल १२ खेल सकेको नेपाल जम्मा दुई जितसहित सातौं

स्थानमा छ। प्रारम्भिक छोटोमा परेका खेलाडीहरू रोहितकुमार पौडेल (कप्तान) दीपेन्द्रसिंह ऐरी, सन्दीप लामिछाने, सोमपाल कामी, आसिफ शेख, कुशल भुर्तेल, गुलसन भ्वा, करण केसी, ललितनारायण जोशी, अनिलकुमार साह, सन्दीप जोरा, आरिफ शेख, भीम सार्की, कुशल

मल्ल, सागर ढकाल, लोकेश बम, शाहब आलम, आकाश चन्द, विवेककुमार यादव, सूर्य तामाङ, रिजन ढकाल, देव खनाल, बसिर अहमद, प्रतिस जिसी, अविनाश बोहरा, मयन यादव, अर्जुन घर्ती, हेमन्त धामी, दीपेश कँडेल, रमेशकुमार सिंह, अर्जुन कुमाल, शुभ कंसाकार, किरण ठगुना, इशान पाण्डे, शेर मल्ल, प्रज्वल थापा, तुताराज दास, दीपेन्द्र रावत, नन्दन यादव, सुजन थपलिया, दिलीप नाथ, आकाश त्रिपाठी, विशाल पटेल, शाकिब हक, विनोद भण्डारी, पवन सर्राफ, राशिद खान र अर्जुन साउद।

खाना पकाउने ग्याँस प्रयोगमा सावधानी अपनाऔं।

- सलाई, लाइटरजस्ता प्रज्वलनशील सामग्री बालबालिकाले भेट्ने गरी नराखौं,
- ग्याँस बालेर भान्साकोठा छाडेर नजाऔं,
- ग्याँस सिलिण्डरलाई सकेसम्म भान्सा कोठाभन्दा बाहिर राखौं,
- प्रयोग मिति यकीन गरेर मात्र ग्याँस सिलिण्डर खरिद गरौं,
- ग्याँस सिलिण्डरको पाइप समय-समयमा जाँच गरौं,
- आवश्यकताभन्दा बढी ग्याँस सिलिण्डर सञ्चय नगरौं,

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय

बिगाने उपल्लो जाति

धनीले गरिबलाई हेप्ने, ठूलो जातले सानो जातलाई हेला गर्ने कुप्रथा सायदै हट्न सक्छ। किनकि राज्यसत्तामा भएकाहरू नै यसको पक्षपाती हुन्। कथित उपल्लो जातिका भनाउँदाहरू नै सत्तामा छन्। उनीहरूबाटै छुवाछूत र विभेद हुँदै आएको छ। मान्छे-मान्छेबीच जात वा रंगका आधारमा गरिने विभेद मानव जातिकै सबैभन्दा निकृष्टता हो। तर, यही निकृष्टताले नेपाललाई अझै पनि गाँजेको छ। दलित भएकै आधारमा समाजमा हेपिनुपर्ने र चपिनुपर्ने मात्रै नभई उठिबासै लाग्नेसम्मका घटना भएका छन् यो देशमा। सिरहाको औरही गाउँपालिकामा दीपक मलिकलाई महायज्ञ गर्ने बहानामा उठिबास लगाइयो। महायज्ञस्थलका लागि दलितको घर उठाउनु हँदैसम्मको निचता अरू कोहीबाट होइन, गाउँपालिका अध्यक्ष शिवराज यादवकै अगुवाइमा भयो। यो सरासर नेपालको प्रचलित कानून र संविधानमाथिकै चुनौती हो। संविधानले मौलिक हकमै व्यवस्था गरेको छ कि छुवाछूत विरुद्धको हक तर डोम समुदायका दीपक मलिकले त्यो हक त पाएका छैनन् नै, बसोबास पनि गुमाउनुपरेको छ।

२०६३ सालमै नेपालले छुवाछूतमुक्त घोषणा गरेको हो। त्यसमाथि जातीय तथा अन्य छुवाछूत र भेदभाव (कसुर र सजाय) ऐनसमेत नेपालमा छ। तर यसबीचमा पनि बारम्बार छुवाछूतको घटना मुखरित रूपमै बाहिर आइरहेका छन्। जातीय आधारमा हत्यासम्म भएका छन्। मानव सभ्यताकै कलंकका रूपमा रहेको जातिपाती कुप्रथाको निर्मूल नगरी समाजमा न्याय स्थापना हुन सक्दैन, तर यस्ता घटनामा स्थानीय जनप्रतिनिधि नै संलग्न हुने र कहिलेकाहीँ प्रतिनिधि सभाका सदस्यहरू पनि मतिगार बन्ने गरेका छन्। नीति निर्माता र शासक नै कुप्रथाको संरक्षकमा उभिएपछि जातिपातीको कुप्रथाको जरो भै जबर डंगले बलियो भएको छ। छुवाछूतका घटना निर्मूल गर्न कानुनी व्यवस्थामात्रै अपर्याप्त रहेको प्रमाण यसबीचमा भएका घटनाहरू नै हुन्। मूलतः राजनीतिक व्यवस्थाको परिवर्तनसँगै जेजति समानताका उपलब्धि भएका छन्, सीमान्तिकृत वर्गको हितमा पनि भएका छन्। तर, ती अपर्याप्तै रहेको पनि पुष्टि जातीय विभेदका घटनाहरूले पुष्टि गर्छन्।

राजनीतिक क्रान्तिसँगसँगै आर्थिक र सामाजिक क्रान्ति पनि हुनुपर्ने थियो, त्यसो नहुँदा समाजमा जरा गाडेर बसेको छुवाछूतको कुप्रथा अझै हट्न नसकेको हो। यसका लागि ठूलो जागरण आवश्यक छ। नीतिनिर्मातादेखि समुदायसम्मको संलग्नतामा धनीभूत रूपमा चालिने अभियानले मात्रै धेरै हदसम्म यसलाई निमित्तान्न पार्न सक्छ। समाजलाई अझै पछि धकेल्ने यस्ता विभेदकारी कुप्रथालाई व्यावहारिक हिसाबले मेलमिलापमा टुंग्याउने वा कुनै सहमतिको बिन्दुमा लगेर बिसर्जन गर्नु हुँदैन। दोषीमाथि कडा कारबाही गरी छुवाछूत विरुद्धको कानून कार्यान्वयन गर्नुपर्छ। पीडितलाई क्षतिपूर्ति दिनुपर्छ।

Pratidin National Daily

प्रतिदिन

तपाईं जहाँ भएपनि
प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगैताजा र विश्वसनीय खबरको लागि
पुनः पाइल

लगाइनु गर्नुहोस

www.pratidindaily.com

• शिवराज यादव

व्यक्तिसँग भएको बौद्धिक शक्ति, सिप, सुभबुध, परिस्थिति अनुकूल काम गर्ने गराउन सक्ने क्षमता, अनुभव, ज्ञान, मानसिक तथा प्राज्ञिक शक्ति एवं अरूबाट काम लिन सक्ने खुबी तथा क्षमतालाई प्रतिभा भनिन्छ। कतिपयले आफूमा भएको प्रतिभालाई कलात्मक ढङ्गले प्रस्तुत गरी मौसम र परिस्थिति अनुसार उपयोग गरी सफलता हासिल गर्छन्। त कतिपयले आफूमा भएको प्रतिभा तथा क्षमता यथा नै पाउँदैनन्। आफूसँग भएको प्रतिभालाई उचित व्यवस्थापन गर्दा सही मार्गदर्शन मिल्छ।

कर्मचारीले आफूमा भएको प्रतिभा व्यवस्थापन गरी वस्तु वा सेवामा गुणस्तरता हासिल गर्न, उत्पादकत्व वृद्धि गर्न, स्वच्छ व्यवस्थापन गर्नु, सहकर्मीमा उत्प्रेणा बढाउनु, अधिकतम प्रतिफल हासिल गर्न तथा सेवाग्राहीलाई सन्तुष्ट गराउन सक्छन्। यसले सोचनीय तथा काल्पनिक शक्तिलाई समृद्धि र उर्वर बनाउँछ। आफूमा लुकेको प्रतिभाको उचित व्यवस्थापन हुँदै जाँदा थप प्रतिभा जागृत हुँदै जान्छ। प्रतिभाले प्रतिभालाई नै मलजल गर्छ।

• डा. ठाकुरप्रसाद भट्ट

दशकौँदेखि विकास प्रयास हुँदै आए पनि अझै यही विषयले प्राथमिकता पाइरहेको छ। सार्थक विकास त परेको कुरा भयो, यसले लय समालत पनि सकिरहेको छैन। नेपाल किन बनेन भन्ने बहस भएको दशकदेखि चलिआइरहेको छ। तथापि नेपाल कसरी बन्छ भन्ने बहस भने कम भएको पाइन्छ। विकासका योजना बनिरहेका छन्, आकर्षक नारा पनि तय गरिएका छन् तर तिनको कार्यान्वयन र प्रभावकारिताले आमजनजीवनलाई छुन सकेको छैन। फलस्वरूप दिनदिने असन्तोष र निराशा बढ्दो छ।

हालसम्मको विकासबारेको अभ्यास हेर्दा मूलतः आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रमा बजेट थोपार्ने, प्रचारमुखी भौतिक विकासका योजनाले प्राथमिकता पाउने, टाढाबाट कार्यकर्ता र प्रभावशाली समूहको माग अनुसारका योजनालाई प्राथमिकता दिने प्रवृत्ति देखिन्छ। एउटा चुनावदेखि अर्को चुनावको बेलामा मात्र विकास एजेन्डा बन्नुले हाम्रो विकासको सोच र अभ्यास त्रुटिपूर्ण छ भन्ने देखाउँछ। विकासको यस्तो हचुवा र विसङ्गीतपूर्ण अवस्थामा परिवर्तन ल्याउन मूलभूत चार आधारबारे ध्यान दिन सके विकासका लागि सही वातावरण बनी यसले लय समाल्ने छ। यी चार मूलभूत आधार उतिकै महत्वपूर्ण र अन्तर सम्बन्धित छन्।

सुशासनयुक्त शासनपद्धति : पहिलो मूल आधार हो- सुशासनयुक्त शासन पद्धतिको स्थापना र विकास। सुशासनबिना कुनै पनि विकासका लागि आधारभूत वातावरण बन्न सक्दैन। कृषिलगायतका साना व्यवसाय, उद्योग धन्दाको विकासदेखि वैदेशिक लगानीसम्मका कुनै पनि आर्थिक तथा सामाजिक विकासका काम गर्न सुशासनको वातावरण हुनु अनिवार्य आवश्यकता हो। हामीकहाँ धेरै समयसम्म सस्तो लोकप्रियतावादी विकासको अभ्यासले सुशासनको अहम् सवाललाई ओभरलुक पारिराख्यो। बल्ल अहिले आएर जब सस्तो लोकप्रियतावादी विकासको प्रभाव देखिन छाड्यो, अनि सुशासनको बहस सुरु हुन थालेको छ। सुशासनको बहस सङ्घर्ष

प्रतिभा व्यवस्थापन कला

सञ्चालनले आफ्नो मातहतमा रहेका पुराना अनुभवी कर्मचारीको प्रतिभा र नवप्रवेशी कर्मचारीको प्रतिभालाई संयोजन गरी अधिकतम उपलब्धि हासिल गर्न उपयोग गर्नु पर्छ। सञ्चालनमा आबद्ध प्रायः कर्मचारी प्रतिस्पर्धाकार्मर्त आउने हुनाले उनीहरूमा केही न केही खुबी तथा प्रतिभा लुकेकै हुन्छ। सञ्चालनले ती कर्मचारीमा रहेको खुबी तथा प्रतिभा पहिचान गरी कार्यक्षेत्रमा उपयोग गर्न उत्प्रेणा गर्नु पर्छ।

सञ्चालनले आफ्ना लागि मानव स्रोतसाधन व्यवस्थापन गर्दा बजारमा भएका प्रतिभालाई आकर्षण गर्ने, दक्ष तथा सक्षम प्रतिभाको छनोट गर्ने, तालिम दिने, दक्षता अभिवृद्धि गर्ने, वृत्ति विकासको अवसर दिने, राम्रा व्यक्तिलाई सञ्चालनमा टिकाइराख्ने, सेवाकालीन तालिम दिने जस्ता क्रियाकलाप गर्नु पर्छ। प्रतिभा व्यवस्थापन सञ्चालनको एउटा अनिवार्य तथा अपरिहार्य रणनीतिक योजना पनि हो। यसले व्यक्तिला लुकेर रहेको क्षमता तथा गुणस्तरताको उपयोग गरी अधिकतम प्रतिफल हासिल गर्न सहयोग गर्छ। कर्मचारीका लागि उचित कार्यस्थल, उचित कार्यवातावरण, कर्मचारीमैत्री व्यवस्थापन, निष्पक्ष, समान तथा न्यायिक व्यवहार, उचित तलब सुविधा, कामको उचित मूल्याङ्कन तथा प्रशंसा, कर्मचारीको मर्यादा, प्रतिष्ठा तथा मूल्यको कदर गर्ने जस्ता विषयमा ध्यान दिई प्रतिभाको विकास गर्नु पर्छ।

अनुभव, शैक्षिक योग्यता, दक्षता तथा कार्य क्षमताभन्दा फरक काम दिएर प्रभावकारितामा हास ल्याउने, अधिकारभित्र नपरेको काम लगाउने, बारम्बार मानसिक तनाव दिएर निराशा बनाउने, आफ्नो मान्छे राख्न अनेक दाउपेच र्चने व्यक्तिसँग होसियार हुनु पर्छ। माथिल्लो तहका कर्मचारीमा चाकडी र चाप्लुसी गरेर आफ्नो जागिर टिकाउने र मुनिकालाई अपजस लगाएर आफू राम्रो बन्ने, कार्यसम्पादन राम्रो देखाएर जागिर खानेभन्दा अरूलाई लटपटाएर जागिर खाने प्रचलन हाबी छ। राम्रो काम भएमा आफूले जस लिन र बिग्रेमा आफूमिलाई थोपार्ने, जो व्यवस्थापनको नजिक बसेर सिक्को भौँच्येन उसैले समारोहमा प्रशंसा पाउने तथा पुरस्कृत हुने जस्ता विकृतिरले गर्दा व्यक्तिका भएको प्रतिभा तथा खुबी पलायन हुने गर्छ।

जनताको घरदैलोसम्म सार्वजनिक प्रशासन तथा सेवा पुऱ्याउनुपर्ने वर्तमान परिस्थितिमा कर्मचारीको प्रतिभालाई कुशल व्यवस्थापन गरेर सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन सक्नु पर्छ। कुनै पनि सञ्चालनको कुशल व्यवस्थापन कर्मचारीको प्रतिभा र खुबीले गर्ने हो। शैक्षिक योग्यता र कार्य अनुभव कर्मचारीले हासिल गरेको प्रत्यक्ष देखिने तत्व हो भने कार्यशैली, व्यवस्थापकीय खुबी, कर्मचारीलाई हातमा लिन सक्ने क्षमता, कामलाई आफू अनुकूल बनाउन सक्ने दक्षता, जस अपजस तथा मनमुटावलाई उपलब्धिमा

परिणत गर्ने खुबी, ढङ्गलाई परणाममुखी बनाउन सक्ने सिप तथा परिस्थितिलाई तारताम्य मिलाउन सक्ने कला जस्ता प्रतिभा कर्मचारीमा अन्तरनिहित तत्व हुन्।

विभिन्न योग्यता तथा क्षमताका कर्मचारी सञ्चालनमा हुने भएकाले सबै कर्मचारीले एकैनास प्रतिभा देखाउँछन् भन्ने छैन। कहिलेकाहीँ विभिन्न कारणले उनीहरूमा नैराश्यता, मलिनता, लोसेपना, फरक विचार तथा भावना आउन सक्छ। यस्तो अवस्थामा सञ्चालनले कार्यालय व्यवस्थापन, बजेट तथा योजना तुरुमुमा, मानवीय सम्बन्ध, समन्वय, जनसम्पर्क, सूचना प्रविधि, नवीन तथा समसामयिक विषयमा तालिम तथा कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गरी प्रतिभालाई पुनर्ताजगी गराउनु पर्छ। वार्षिक रूपमा कर्मचारीलाई रमणीय प्राकृतिक पर्यटन गर्न पठाउनु पर्छ।

योग्यताको कदर नहुनु, कर्मचारीको गुटबन्दी, युवा शक्तिको विकासमा ध्यान नदिनु, प्रतिभाको उचित उपयोग गर्ने अवसर नदिनु, युग सुहाउँदो शिक्षा नीतिको अभावकै कारण प्रतिभा पलायन भइरहेका छन्। शिक्षाको गुणस्तर खस्कुनु, बढ्दो शैक्षिक बेरोजगारी, नागरिक शिक्षाको अभाव, पर्याप्त सेवा सुविधा नहुनु, राज्यले अवसर सिर्जना गर्न नसक्नु जस्ता समस्याले पनि देश छाड्ने प्रतिभा बढिरहेका छन्।

विकासका चार मूलभूत आधार

गरेको हुन्छ भने भूउपयोग गुरुयोजनाले कहाँ कस्तो व्यवसायको सम्भाव्यता छ त्यसको आर्थिक प्रदान गरेको हुन्छ। हाल अझैकार गरिएको विकास नीति र मोडेल उत्पादनमुखी नहुँदा यसले रोजगारी सिर्जना गर्न सकिरहेको छैन। सरकार र दलहरूले समृद्धिको चर्को नारा उराले पनि तदनुसृतको सोच र योजना अघि सार्न सकेका छैनन्। उल्टो समृद्धि भनेको जनताका प्राथमिकताका रोजगारीयुक्त आर्थिक विकास नभएर आवश्यकताको विश्लेषणबिना बनाइने अनुत्पादक भौतिक संरचना भ्यू टावर, सभाहल, स्वागतद्वार, महँगा भवन जस्ताको निर्माणलाई मान्ने गरिएको छ।

रोजगारी सिर्जनाको कुरा उत्पादनमूलक आर्थिक क्रियाकलापमा निर्भर हुने गर्छ। हामी यस्ता क्रियाकलाप के हुन सक्छन् भनेर गम्भीर विश्लेषण नगरी हचुवा र सस्तो लोकप्रियता भल्कने प्रधानमन्त्री रोजगार, युवा स्वरोजगार जस्ता कार्यक्रम घोषणा गर्छौं, जसको विशेषता भ्रार टार्ने र सरकारी रकम सिध्याउने, कार्यकर्ता पोस्ने भएको सर्वविदित छ। कृषिको विकास, औद्योगिकीकरण, उद्यमशीलता जस्ता क्षेत्रमा ठोस कदम चाल्ने कुनै काम हुन सकेको छैन। थप कुरा हाम्रो शिक्षा प्रणाली र खास गरी प्राविधिक शिक्षाको पाटो पनि उत्पादन र रोजगारीसँग जोडेर अघि बढ्न सकेको छैन। स्थिति यस्तो छ कि वैदेशिक रोजगारीमा गएकालाई स्वदेश फर्काउने त कुरै छोडौं देशमै रहेकालाई नै रोजगारीको अवसर छैन। बरु उल्टो दलाल चरित्रको अर्थतन्त्रको निर्माण र सबलीकरण भइरहेको छ जसले आर्थिक विषमता र बेरोजगारी बढाइरहेको छ।

यतिखेर देश र जनताको आवश्यकता रोजगारीयुक्त उत्पादनमुखी आर्थिक विकास हो। अतः हाम्रो विकासको मूल लक्ष कसरी उत्पादन बढाउने, उत्पादित वस्तुको बजार कसरी सुनिश्चित गर्ने भन्ने नै हुनु पर्छ। यसका लागि सबै विकासका क्रियाकलाप भौतिक पूर्वाधारदेखि जनशक्ति उत्पादन गर्ने शिक्षा प्रणालीसमेत उत्पादन र रोजगारमुखी हुनु पर्छ। कुनै पनि विकास गतिविधिको उत्पादन र रोजगारसँग सम्बन्ध छैन भने त्यस्तो काममा स्रोतसाधन परिचालन गर्नु सीमित आर्थिक साधनलाई खेर फाल्नुसह हो भन्ने तथ्यलाई गहिरोसँग आत्मसात् गर्न जरुरी छ।

शिक्षा र स्वास्थ्य सरकारी : चौथो महत्वपूर्ण

प्रतिभा पलायनको समस्याले गर्दा देशले दक्ष, अर्धदक्ष, बौद्धिक तथा शैक्षिक क्षमतावान् उर्वर जनशक्ति गुमाइरहेको छ। राज्यलाई समृद्ध र उन्नत बनाउन विद्यमान शिक्षित, सचेत, नैतिकवान्, कुशल तथा इमानदार युवा परिचालन गर्न सकिएको छैन। वास्तवमा सरकार प्रतिभा व्यवस्थापन गर्न पछि परेको छ। डाक्टर, वकिल, इन्जिनियर, कम्प्युटर, चित्रकला, कलाकारिता जस्ता विषय अध्ययन गर्ने अनि आफ्नो देशमा अवसर नभएपछि विदेश हँकिने समस्या दिन प्रतिदिन बढिरहेको छ।

व्यक्तिका रहेको ज्ञान, सिप तथा प्रतिभा कुनै पनि सञ्चालन अमूल्य निधिका रूपमा हुँदाहुँदै पनि स्वतन्त्र रूपमा काम गर्न नपाउँदा व्यक्तिका रहेको ज्ञान, सिप, प्रतिभा तथा कुशलता त्यसै पलायन हुँदै गइरहेको छ। व्यक्तिका भएको क्षमता तथा प्रतिभालाई उचित व्यवस्थापन गर्न उच्च तहको व्यवस्थाकले कर्मचारीको रुचि, दक्षता, अनुभव तथा योग्यता अनुसार काम तथा जिम्मेवारी दिनु पर्छ। राज्यले पनि देशमा भएका सबै युवा राज्यका सम्पत्ति हुन् भन्ने कुरालाई हृदयङ्गम गरी शिक्षा, युवा, सहकारी, कृषि, रोजगारी जस्ता नीति, कानून तथा योजनाबद्ध कार्यक्रमले सरोकारवाला पक्षको प्रतिभा व्यवस्थापन सम्बन्धमा सम्बोधन गर्नु पर्छ।

आधार भनेको राज्यले शिक्षा र स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चित गर्नु हो। आर्थिक विकासका विद्वानहरूले कुनै देश वा समाज विकास नहुनुका कारणमा त्यहाँको भूगोल वा स्रोतसाधनभन्दा पनि क्षमताको स्तरलाई मूल कारक मान्ने गरेका छन्। अर्थात् दक्ष जनशक्ति र त्यस्तो जनशक्तिले सहज तवरमा काम गर्न पाउने संस्थागत पद्धतिको विकास महत्वपूर्ण रहन्छ। यस्तो जनशक्ति निर्माणको आधार भनेको गुणस्तरयुक्त शिक्षा र स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धता नै हो। यसका लागि राज्यले स्पष्ट सोच र दीर्घकालीन योजनामार्फत शिक्षा र स्वास्थ्य सेवामा विभेदरहित तवरमा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्नु पर्छ। यो विषय भौतिक विकास गरे जस्तो रातारात गर्न सकिने होइन। हामीकहाँ राज्यको यसतर्फ उचित ध्यान पुगेको छैन भने नागरिकको जीवनभरिको कुमोई शिक्षा र स्वास्थ्यमा खर्च गर्नुपर्ने विडम्बनापूर्ण अवस्था छ। अझ शिक्षा र स्वास्थ्यमा खर्च गर्नु परेको कारण सर्वसाधारण घरपरिवारमा ऋण प्रस्तता बढिरहेको छ भनिन्छ। दक्ष जनशक्ति अभावमा माथि उल्लेख गरिएको उत्पादन र रोजगारीले गति लिन सक्दैन, जसले गर्दा देश फाल्स्टेपनमा रहन बाध्य हुन्छ। अर्थशास्त्री र विकासविदले शिक्षा र स्वास्थ्यलाई सार्वजनिक वस्तु मानेका छन् भने हाम्रो संविधानले नै मौलिक हकका रूपमा किटान गरेको छ। त्यसैले राज्यले यही मान्यताका साथ शिक्षा र स्वास्थ्यको दायित्व बहन गरी दिगो विकासको आधार तयार गर्नु पर्छ।

निष्कर्ष : समग्रमा माथिका चार मूलभूत आधार हाम्रो आर्थिक तथा सामाजिक विकासका लागि अनिवार्य सर्त हुन्। यी चार सर्तको पालना भएमा पर्यटन, सेवा क्षेत्र, व्यापार, सांस्कृतिक विकास जस्ता अन्य विविध क्षेत्र स्वतः परिचालित हुने वातावरण सिर्जना हुने विश्वास लिन सकिन्छ। यसले हाम्रो समाजलाई अग्रगमन तर्फ लैजाने छ। हामीले भन्दै आएको विकास, समृद्धि, सामाजिक न्याय हासिल गर्न परम्परागत सस्तो, लोकप्रियतावादी, हचुवा विकासको अभ्यास त्याग्नु पर्छ। यसको ठाउँमा सही र स्पष्ट सोचका साथ वैज्ञानिक खोज-अनुसन्धानमा आधारित भएर जनताका आवश्यकता र प्राथमिकतालाई सम्बोधन गर्न माथि उल्लिखित विकासका चार मूलभूत सर्तलाई गम्भीरताका साथ मनन गरेर दीर्घकालीन योजनाका साथ अघि बढ्नुको विकल्प हामीसँग छैन।

मिश्र र राणासहित ११ जनालाई ५ दिनको म्याद थप

भापा(प्रस) । तीनकुने घटनामा पक्राउ परेका राणा वरिष्ठ उपाध्यक्ष रविन्द्र मिश्र, महामन्त्री धवलशमशेर राणालगायत ११ जनालाई अदालतबाट ५ दिनको म्याद थप भएको छ ।
उनीहरूलाई बयानपछि अनुसन्धानका

लागि काठमाडौं जिल्ला अदालतले थप ५ दिन थुनामा राख्न म्याद दिएको प्रहरी परिसर काठमाडौंका एसपी तथा सूचना अधिकारी अपिलराज बोहोराले जानकारी दिए ।
शुक्रबार काठमाडौंको तीनकुनेलायत

क्षेत्रमा राजावादीको आन्दोलनका क्रममा भौतिक संरचनामा तोडफोड, लुटपाट मन्चाएपछि राणा नेताहरु र पूर्वराजा समर्थकहरूलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको थियो । आन्दोलनका क्रममा एक पत्रकारसहित २ जनाको मृत्यु, दर्जनौं प्रहरी र प्रदर्शनकारी घाइते भएका थिए ।
यसैबीच राजसंस्था पुनःस्थापनाका लागि भन्दै काठमाडौंमै रहेको बताएका बनाविएको संयुक्त जनआन्दोलन समितिका प्रवक्ता अधिवक्ता स्वागत नेपाल रिहा भएका छन् । शुक्रबार तीनकुने क्षेत्रमा भएको हिसात्मक प्रदर्शनपछि उनी आफ्नै ल फर्मबाट पक्राउ परेका थिए ।

जिल्ला प्रहरी परिसर, काठमाडौंका सूचना अधिकारी अपिलराज बोहोराले नेपाललाई हाजिरी जमानीमा छाडिएको बताए ।
राजसंस्था पुनःस्थापनाका लागि भन्दै बनाविएको संयुक्त जनआन्दोलन समितिका कमान्डर दुर्गा प्रसाईं भने फरार रहेका छन् । उनले आफू काठमाडौंमै रहेको बताएका छन् ।
आइतबार फेसबुकमा लाइभ आउँदै प्रसाईंले आफू काठमाडौंको एउटा मन्दिरमा सुरक्षित रूपमा बसेको बताएका हुन् ।

सोमबार सार्वजनिक बिदा

भापा । सरकारले सोमबार सार्वजनिक बिदा दिएको छ । इस्लाम धर्मावलम्बीहरूको पर्व ईद (ईद उल फित्र) का अवसरमा सार्वजनिक बिदा दिने निर्णय भएको सन्दर्भमा उक्त पर्वको अवसरमा २०८१ चैत १८ गते सोमबार सार्वजनिक बिदा दिने निर्णय भएको व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ, मन्त्रालयका सहसचिव एवं प्रवक्ता रामचन्द्र तिवारिले जारी गरेको सूचनामा उल्लेख छ ।

२०८०/१०/२९ गतेको नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित सूचनाअनुसार इस्लाम धर्मावलम्बीहरूको पर्व ईद (ईद उल फित्र) का दिन सार्वजनिक बिदा दिने निर्णय भएको सन्दर्भमा उक्त पर्वको अवसरमा २०८१ चैत १८ गते सोमबार सार्वजनिक बिदा दिने निर्णय भएको व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ, मन्त्रालयका सहसचिव एवं प्रवक्ता रामचन्द्र तिवारिले जारी गरेको सूचनामा उल्लेख छ ।

नागरिक समाजको धर्ना

भापा(प्रस) । राजसंस्था पुनर्स्थापनाको माग गर्दै शुक्रबार भएको अराजकताको विरोधमा नागरिक संघसंस्था र नागरिक अगुवाहरूले आइतबार माइतीघरमा धर्ना दिएका छन्।
गैरसरकारी संस्था महासंघको संयोजनमा भएको धर्नामा विभिन्न नागरिक संघसंस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू र नागरिक अगुवाहरू सहभागी थिए।
लोकतन्त्रको विकल्प लोकतन्त्र मात्रै भएको भन्दै लोकतन्त्रको रक्षा र संविधानको कार्यान्वयनका लागि आफूहरूले धर्ना दिनुपर्ने परिस्थिति बनेको गैरसरकारी संस्था महासंघका अध्यक्ष अर्जुन भट्टराईले बताए। उनले नेपाली जनतालाई जागृत, सशक्त हुन र लोकतन्त्रको पक्षमा उभिन आग्रहसमेत गरे।

धर्नाका क्रममा उनीहरूले लोकतन्त्र, मानव अधिकार र शान्तिका पक्षमा अभिमत प्रकट गर्न आह्वान गरेका छन्। अराजकता र हिंसालाई निरुत्साहित गर्न भन्दै उनीहरूले ढण्डहीनताको अन्त्य गर्न, अराजकतालाई नियन्त्रण गर्न, सुशासन कायम गर्न र कानुनी शासनको पालना गर्न माग गरेका छन्।
त्यस्तै, समानता, न्याय र समवेशिताको सुनिश्चता गर्न तथा संविधानको पूर्ण परिपालना गर्न र गराउन समेत उनीहरूले सरकारको ध्यानकर्षण गराएका छन्।

संघीय अस्पतालको आम्दानीको एक प्रतिशत स्वास्थ्य बिमा कोषमा

भापा(प्रस) । स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री प्रदीप पौडेलले संघीय अस्पताल विकास समितिको कुल आम्दानीको एक प्रतिशत स्वास्थ्य बिमा कोषमा जम्मा गराउने निर्णय गरेका छन् । आइतबार मन्त्रिस्तरीय निर्णय गर्दै मन्त्री पौडेलले स्वास्थ्य बिमा ऐनमा व्यवस्था भए पनि हालसम्म सक्रिय नभएको स्वास्थ्य बिमा कोष सक्रिय बनाउने र सो रकम कोषमार्फत नै जम्मा गराउने निर्णय गरेका हुन् ।
अर्थ मन्त्रालयले सहमति जनाइसकेकाले स्वास्थ्य बिमा बोर्डलाई थप स्रोत प्राप्तिका लागि बाटो खुलेको छ । हालसम्म कोष नै सक्रिय नहुँदा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमार्फत प्राप्त हुने रकम नै

कोषको आयस्रोत बनेको थियो ।
मन्त्री पौडेलले स्वास्थ्य बिमा कोषलाई बलियो पारेर मात्र स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमको प्रभावकारिता वृद्धि गर्न सकिने विश्वास व्यक्त गरे । मन्त्री पौडेलले आगामी दिनमा स्वास्थ्य बिमा सुधार सुभावाव कार्यदलको प्रतिवेदनमा आधारित रहेर थप सुधार कार्य सरकारले अघि बढाउने बताए ।
केही समयअघि सार्वजनिक गरिएको बिमा सुधार सुभावाव कार्यदलको प्रतिवेदनले राज्यबाट वेतन खाने कर्मचारीको तलबको एक प्रतिशत कर्मचारी र बाँकी एक प्रतिशत राज्यले दिनुपर्ने तथा स्वास्थ्यमा असर पर्ने पदार्थको करको रकम कोषमा जाने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने सुभावाव दिएको छ ।
स्वास्थ्य बिमा कोष बलियो पार्न अहिलेको निर्णयले योगदान दिने विश्वास गरिएको मन्त्रालयका प्रवक्ता डा. प्रकाश बुढाथोकीले बताए ।

पाथीभरा केबलकार निर्माणको काम यथास्थितिमा राख्न आदेश

भापा(प्रस) । सर्वोच्च अदालतले ताप्लेजुङको पाथीभरा दर्शन केबलकार निर्माणमा हालसम्म भएका कामकारबाही यथास्थितिमा राख्न अल्पकालीन अन्तरिम आदेश दिएको छ ।

पाथीभरा केबलकार निर्माणको काम रोक अन्तरिम आदेश माग गर्दै यामबहादुर लिम्बूसमेतले दायर गरेको रिटमा न्यायाधीश शारदा सुवेदीको इजलासले छलफलका लागि आगामी चैत २६ गते दुवै पक्षलाई बोलाउन पनि आदेश गरेको छ । गत चैत १३ गतेको उक्त आदेश आइतबार सार्वजनिक भएको छ । सार्वजनिक आदेशअनुसार विपक्षीहरूमध्ये केहीलाई महान्यायाधिवक्ता, मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय र आफू वा प्रतिनिधिमार्फत १५ दिनाभित्र लिखित जवाफ पेश गर्न पनि आदेश गरिएको छ ।
रिटमाथि वरिष्ठ अधिवक्ताहरू केदारप्रसाद दाहाल, नारायणप्रसाद देवकोटा, पद्मबहादुर श्रेष्ठ र अधिवक्ताहरू दिलराज खनाल, सोम सापकोटा, प्रेमचन्द्र राई र जितेन्द्रबहादुर मडैले बहस गरेका थिए ।

सुपर कार्डनेटिक एक्सप्रेस कुरियर

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय चिटि, पत्र, पार्सल पठाउन परे हामिलाई सम्पर्क गर्नुहोस् ।
बिगत ३ दशकदेखि अनुभवी तथा विश्वासिलो एकमात्र कुरियर

सम्पर्कः
फोनः ०१३-५८०८७८
मोः ९८५२६७७३५५
बिर्तामोड (सिटी सेक्टर) काभा. अदुवा खोला छेउ

संरक्षण गरेपछि सिमसारमा पानी

भापा(प्रस) । पछिल्लो समय उदयपुरको त्रियुगा उपत्यका र आसपासका सिमसार क्षेत्र अतिक्रमणमा परी जैविक विविधताको अस्तित्व सङ्कटमा पर्न थालेपछि उदयपुरको त्रियुगा नगरपालिकाले जलाधार संरक्षणको कामलाई उच्च प्राथमिकता दिएको छ ।
मानव अतिक्रमणसँगै हुने वन विनाश र जलवायु परिवर्तनका कारण यहाँका सिमसार क्षेत्र सुक्दै गएपछि त्यसमा निर्भर रहने जल हाँस, सिम कुखुरा, सारस र सेतो बकुल्ला जस्ता चराको समेत अस्तित्व सङ्कटमा परेकाले साभेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत बजेट व्यवस्था गरी सिमसार क्षेत्र संरक्षणमा नगरपालिका लागि परेको नगरप्रमुख वसन्तकुमार बस्नेतले बताए ।
जिल्लाको त्रियुगा नदीबाट सप्तकोशीसम्मका सिमसार क्षेत्र लोप भएपछि त्यस क्षेत्रमा अहिले कतिपय किसानले धमाधम खेती गर्ने गरेको पाइन्छ । सिमसारका जग्गा अतिक्रमणमा परेर सुकखा र उजाड बनेका छन् ।

नगरपालिकाले त्यस क्षेत्रका जग्गा संरक्षणमा विशेष जोड दिएको नगरप्रमुख बस्नेतले बताए ।

सिमसार क्षेत्रमा पाइने ठूलो संख्याका जलपन्थीसमेत मानव अतिक्रमणका कारणले लोप हुँदै गएको भन्ने स्थानीयको व्यापक गुनासो आएकोले नगरप्रमुख बस्नेतका अनुसार वडा नं १ को रूपि सिमसार क्षेत्र, परेवा खोप सिमसार क्षेत्र मैनाहा, वडा नं. ३ को जुटपानी सिमसार क्षेत्र र वडा नं ४ अगाडि बढाइएको छ ।
त्रियुगा नगरपालिका-१ का वडाध्यक्ष मनोज चौधरीका अनुसार त्रियुगा नदीको कुखुरालगायतका धेरै चरा हराइसके । सिमसार क्षेत्र मानव अतिक्रमणको चपेटामा परेपछि अहिले यस्तो अवस्था आएको हो ।
नदी किनारका सिमसार क्षेत्र अतिक्रमणमा परेपछि कतिपय दुर्लभ चराको बासस्थान नै हराउँदै जाँदा त्यस्ता पन्थी र जनावरको जीवनचक्र सङ्कटमा पुगेको त्रिनपा वडा नं २ का वडाध्यक्ष घमानसिंह खत्रीले बताए । उनले भने, "भ्यागुता, माछा र अनेक प्रकारका जलचर सिमसारमा रमाउने गर्दथे र ती चराको आहाराको स्रोत भनेकै सिमसार क्षेत्र थियो । त्यो नै अचेल मासिएपछि यस क्षेत्रका पन्थी विस्थापित भएका हुन् ।
त्रियुगा नदी क्षेत्र आसपासमा धेरै सिमसार भूभाग भएको स्थानीयले बताएका छन् । यसअघि स्थानीय स्तरबाट संरक्षण तथा प्रवर्धनको कुनै पहल नभएकाले सिमसार क्षेत्रमा आश्रित कतिपय जीवको अस्तित्व सङ्कटमा परेको उनीहरूको गुनासो रहेको छ ।
जलवायु परिवर्तनसँगै चुरे क्षेत्रमा हुने

मानव अतिक्रमण र वन विनाशसँगै चुरे क्षेत्रबाट भूक्षय भई स्थानीय नदी तथा खोलामा लेदो र बालुवा थुपिँदै जानु पनि सिमसार क्षेत्र पुरिने अर्को कारण भएकाले गल्छी सुधारको काम पनि गर्न थालिएको वडा नं ४ का वडाध्यक्ष बढी बस्नेतले बताए ।
मानव अतिक्रमणकै कारण यस क्षेत्रको सिमसार लोप हुन पुगेको हो । त्रियुगा नदी किनारको केही स्थानमा भएको सिमसारसमेत अतिक्रमणको चपेटामा परेकाले यसको संरक्षण गरी पुनर्जीवन दिन सबै पक्षको सहयोगको खाँचो रहेको छ । वडा नं. ३ का वडाध्यक्ष तिलक कटवालले भने, "हाम्रो प्रकृतिलाई जस्ताको तस्तै रहिरहन दिनका लागि सिमसार क्षेत्र संरक्षणका क्रममा बगाहाको फर्सेट क्षेत्र, मोतीगढस्थित चाँपको पुराना पोखरीको संरक्षण गरिएकाले अहिलेको यस्तो खडेरीमा पनि ती पोखरीमा पानीको कमी भएको छैन ।

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

<p>चन्द्रगढी, मद्रपुर</p> <p>लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६८३९२६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६८३९२९</p>	<p>दमक</p> <p>विष्णु सुब्बा : ९८५२६७०९३७ देविबहादुर बस्नेत : ९८५७२२४६२९</p>	<p>मेचीनगर</p> <p>चारआली : ९८४२७०३०९३ गोबिन्द घिमिरे : ९८५५५७०९५०</p>	<p>उर्लाबारी</p> <p>रुपेन्द्र शेरमा : ९८४२०९२४०६ विराटनगर क्रिष्टिअ आई: ०२९-५२५६९८</p>	<p>इलाम, मंगलबारे</p> <p>रणवीर लिम्बू ९८५६९८४७५७</p>	<p>कार्करीमट्टा</p> <p>फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४</p>	<p>भापा बजार</p> <p>बरत राजवंशी ९८५७०४९००९</p>
---	--	--	---	---	--	---

आजको राशिफल

<p>मेष</p> <p>आज दानपुण्यका कार्यमा सहभागी भइनेछ । सानो प्रयत्नले ठूलो काम सम्पादन हुनेछ । नोकरीबाट मानसम्मान मिल्नेछ । बस्त्र लाम पनि हुनसक्छ ।</p>	<p>कर्कट</p> <p>धर्मकर्म तथा समाजसेवामा मन लाग्नेछ । बाहन सुख पनि मिल्नेछ । आज स्वास्थ्य तथा सौन्दर्यतामा धन खर्च हुनेछ । अरुको लागि दौडधुप गर्नु पर्नेछ ।</p>	<p>तुला</p> <p>आज शुभकार्यमा सहभागीता जनाइने छ । महिला वर्गबाट विशेष सहयोग मिल्नेछ । पूँजी बजारमा सफलता मिल्ने छ । आर्थिक क्षेत्र राम्रै होला ।</p>	<p>मकर</p> <p>आतिथ्यपूर्ण सम्मान पाइएला । वैदेशिक कार्य अघि बढ्नेछ । मनमा हर्ष, उमङ्ग र उत्साह छाउला । भाग्यले विभिन्न अवसर जुराउनेछ ।</p>
<p>मिथुन</p> <p>आज छोटो दुरीको लाभदायक यात्रा हुनेछ । राज्यबाट मान सम्मान मिल्नेछ ।</p>	<p>कन्या</p> <p>चोटपटक पनि लाग्न सक्छ । मन कमजोर रहन सक्छ ।</p>	<p>वृश्चिक</p> <p>आज प्रेम र मित्रताको बन्धन किसने बेला छ । नयाँ कार्यको योजना बन्नेछ ।</p>	<p>कुम्भ</p> <p>व्यावसायिक नयाँ योजना बन्नेछन् । काम, इनाम र प्रतिष्ठा पनि कमाउने बेला छ ।</p>